

ΑΡΘΡΟ

Ο νέος ΚΦΕ και οι παροχές σε είδος προς

1

Γενικά

Τη Δευτέρα δόθηκε στη δημοσιότητα η εγκύκλιος Π.Ο.Λ. 1219/6.10.2014 αναφορικά με τη φορολογική μεταχείριση των παροχών σε είδος. Είναι γνωστό ότι στο άρθρο 13 του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) καθιερώνονται κανόνες για το συνυπολογισμό των παροχών σε είδος που λαμβάνουν εργαζόμενοι ή/και συγγενικά τους πρόσωπα, εταίροι και μέτοχοι, στο φορολογητέο εισόδημά τους, αναγνωρίζοντας ο νομοθέτης ότι αυτές αποτελούν μισθό σε είδος. Στο ερώτημα αν οι παροχές σε είδος είναι κάτι νέο στο φορολογικό σύστημα της χώρας η απάντηση είναι όχι, διότι και στον παλιό Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994) υπήρχαν αντίστοιχες διατάξεις. Ειδικότερα στην παράγραφο 1 του άρθρου 45 προβλεπόταν ότι εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε ένα οικονομικό έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, το οποίο αποκτάται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το εισόδημα από παροχές σε είδος ο παλιός Κ.Φ.Ε. όριζε τα ακόλουθα:

- α) Την αξία των αγαθών που αντιπροσωπεύουν οι χορηγούμενες «δωροεπιταγές».
- β) Την αξία των χορηγούμενων διατακτικών για την αγορά αγαθών από συμβεβλημένα καταστήματα, με την εξαίρεση των διατακτικών τροφής για εργαζόμενους μέχρι ποσού 6,00 ευρώ ανά διατακτική.
- γ) Το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου, καθώς και του τεκμαρτού ενοικίου όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., για παροχή κατοικίας.
- δ) Το καταβαλλόμενο ποσό για οικιακό προσωπικό.
- ε) Τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης.
- στ) Ποσοστό της Εργοστασιακής Τιμολογιακής Αξίας (ΕΤΑ) του έτους πρώτης κυκλοφορίας για τη χορήγηση αυτοκινήτων, 15% για ΕΤΑ από 15.000,00 έως 22.000,00 ευρώ, 25% για ΕΤΑ από 22.001,00 έως 30.000,00 ευρώ και 30% για ΕΤΑ άνω των 30.000,00 ευρώ.

ζ) Την ωφέλεια που αποκτούν οι δικαιούχοι κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετόχων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920, σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας.

Κατά συνέπεια και με τον παλιό Κ.Φ.Ε. προβλέπονταν παροχές σε είδος και είχαν εφαρμογή για εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι την 31.12.2013, διότι για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2014 και μετά ισχύουν οι διατάξεις του νέου Κ.Φ.Ε. και οι διατάξεις του άρθρου 13 αυτού που ερμηνεύονται με την εγκύκλιο Π.Ο.Λ. 1219/6.10.2014. Από τη Δευτέρα που δημοσιοποιήθηκε η ανωτέρω εγκύκλιος γράφθηκαν και ακούστηκαν πολλά για το θέμα αυτό, στην πλειονότητά τους αρνητικά. Το ερώτημα που θέτω στους μόνιμους επικριτές είναι γιατί πυροβολείτε όταν έχετε στα χέρια σας μια εγκύκλιο η οποία ξεκαθαρίζει το τοπίο, ερμηνεύει με σαφήνεια την πρόθεση του νομοθέτη να φορολογήσει ως εισόδημα από μισθωτή εργασία τις παροχές που ουσιαστικά είναι προσαύξηση μισθού και όχι τις παροχές που εξυπηρετούν την επιχειρηματική δραστηριότητα και παρέχει τις απαραίτητες διευκρινίσεις για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. Καλοπροαίρετη κριτική είναι αυτή που αναδεικνύει τυχόν προβλήματα σε υφιστάμενες διατάξεις και παράλληλα προτείνει τις σχετικές λύσεις και όχι αυτή που μόνιμα ανακαλύπτει «δράκους».

Οι διατάξεις του άρθρου 13, αν εφαρμόζονταν ως έχουν, χωρίς δηλαδή τις ερμηνευτικές παραδοχές της εγκυκλίου Π.Ο.Λ. 1219/6.10.2014, θα δημιουργούσαν προβλήματα στους εργαζόμενους αλλά και στις επιχειρήσεις. Τα θέματα αυτά είχαν αναδειχθεί με σχετική αρθρογραφία του γράφοντος («Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» 7.11.2013) αλλά και πολλών άλλων έγκριτων συναδέλφων φοροτεχνικών σε εφημερίδες και φορολογικού περιεχομένου ιστοσελίδες. Η κριτική σε πολλά σημεία ήταν σκληρή, αλλά έγινε καλοπροαίρετα με στόχο τη βελτίωση των διατάξεων, ώστε να μη δημιουργηθούν προβλήματα σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις, αναδεικνύοντας μάλιστα τα σημεία εκείνα στα οποία η Διοίκηση θα έπρεπε να επέμβει είτε με την τροποποίηση των υπόψη διατάξεων είτε ερμηνευτικά με τη σχετική εγκύκλιο. Το αποτέλεσμα είναι να υπάρχει σήμερα μια εγκύκλιος, αρκετά καλά, η οποία ξεκαθαρίζει το τοπίο και διευκρινίζει σαφέστατα ότι:

α) Οι παροχές που αποβλέπουν αποκλειστικά στην κάλυψη δαπανών ή αποκατάσταση ζημιών του φυσικού προσώπου στα πλαίσια της εργασιακής του σχέσης και κατά την εκτέλεση της εργασίας του, δεν προσauξάνουν το φορολογητέο εισόδημά του. Κατά συνέπεια δεν θεωρούνται παροχές σε είδος και κατά συνέπεια εισόδημα από μισθωτή εργασία, οι παροχές σε είδος, οι οποίες εξυπηρετούν λειτουργικές και παραγωγικές ανάγκες της επιχείρησης, συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητάς της και στην ποιότητα των συνθηκών εργασίας ή

αποτελούν μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

β) Με τον όρο «οχήματα» νοούνται τα επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης και όχι οποιοδήποτε άλλο όχημα χρησιμοποιείται από μια επιχείρηση. Επίσης διαχωρίζεται αυτά σε tool cars (αυτά που χρησιμοποιούνται από την πλειοψηφία των εργαζομένων για την εκτέλεση της εργασίας τους) η χορήγηση των οποίων δεν θεωρείται παροχή σε είδος και τα status cars (αυτά που δίδονται κατά κύριο λόγο σε διευθυντικά στελέχη λόγω της θέσης τους) και η χορήγησή τους αποτελεί παροχή σε είδος.

γ) Στην κινητή τηλεφωνία παροχή σε είδος θεωρείται το υπερβάλλον ποσό του προγράμματος χρήσης και μάλιστα αυτό που καλύπτει προσωπικούς σκοπούς του εργαζόμενου. Η πλειοψηφία των εταιρικών συνδέσεων σήμερα δεν υπερβαίνει το πρόγραμμα χρήσης κατά συνέπεια θα είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις προσδιορισμού εισοδήματος εκ του λόγου αυτού.

δ) Στην περίπτωση παραχώρησης κατοικίας δεν θεωρείται παροχή σε είδος η παραχωρούμενη κατοικία σε ένοτολους αλλά και σε λοιπούς εργαζόμενους του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, λόγω πρόσκαιρης μετακίνησης αυτών σε υποκαταστήματα ή εργοτάξια ή λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις του εργοδότη στα πλαίσια της εργασίας τους.

2. Οι παροχές σε είδος σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 4172/2013

Όπως προαναφέρεται με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013 επιτερείται η καθιέρωση κανόνων για το συνυπολογισμό των παροχών σε είδος στο φορολογητέο εισόδημα, παροχών που λαμβάνουν εργαζόμενοι ή συγγενικά τους πρόσωπα ή εταίροι ή μέτοχοι επιχειρήσεων, αναγνωρίζοντας ότι οι παροχές αυτές αποτελούν μισθό σε είδος. Ειδικότερα:

α) Με τις διατάξεις της παραγράφου 1, επιτερείται η καθιέρωση του γενικού

Του Γιώργου Α. Κορομπλιά

Ο κ. Γιώργος Α. Κορομπλιάς είναι φορολογικός σύμβουλος - συγγραφέας φορολογικών βιβλίων.

Το ερώτημα που θέτω στους μόνιμους επικριτές είναι γιατί πυροβολείτε, όταν έχετε στα χέρια σας μια εγκύκλιο η οποία ερμηνεύει με σαφήνεια την πρόθεση του νομοθέτη να φορολογήσει ως εισόδημα από μισθωτή εργασία τις παροχές που ουσιαστικά είναι προσαύξηση μισθού.

κανόνα για το συνυπολογισμό των παροχών σε είδος που λαμβάνουν εργαζόμενοι ή συγγενικά τους πρόσωπα στο φορολογητέο εισόδημα, πέραν των παροχών σε είδος που περιγράφονται στις επόμενες παραγράφους 2, 3, 4 και 5.

β) Με τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 περιγράφονται ορισμένες κατηγορίες παροχών σε είδος για τις οποίες είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί η αγοραία αξία τους προκειμένου να αποτελέσουν φορολογητέο εισόδημα για τους δικαιούχους αυτών, ήτοι εργαζομένων, εταίρων ή μετόχων.

Γενικός κανόνας	Ειδικός τρόπος προσδιορισμού
Όλες οι παροχές, εκτός αυτών που εξαιρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 14, εφόσον η συνολική αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 300,00 ευρώ ανά φορολογικό έτος (παράγραφος 1)	Παραχώρηση οχήματος (παράγραφος 2)
	Χορήγηση δανείων (παράγραφος 3)
Παραχώρηση κατοικίας (παράγραφος 5)	Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών (παράγραφος 4)
	Παραχώρηση κατοικίας (παράγραφος 5)

Προσοχή: Παροχές σε είδος που χορηγούνται προς τρίτα πρόσωπα, που δεν συνδέονται με κανενός είδους εργασιακή σχέση με την επιχείρηση που χορηγεί τις παροχές αυτές, δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 13.

2.1. Έννοια εργαζομένων και συγγενικών προσώπων

α) Ως εργαζόμενοι θεωρούνται τα πρόσωπα των περιπτώσεων α' έως και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Ν. 4172/2013, ήτοι τα φυσικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες:

αα) Στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο.

ββ) Βάσει σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών.

γγ) Οι όποιες ρυθμίσεις από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου.

δδ) Ως διευθυντής ή μέλος του Δ.Σ. εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

εε) Ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών.

στστ) Βάσει έγγραφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα 3, ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό 75% του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον δεν έχει την εμπορική ιδιότητα και δεν διατηρεί επαγγελματική εγκατάσταση που διαφέρει από την κατοικία του.

β) Ως συγγενικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης στ' του άρθρου 2 του Ν. 4172/2013, θεωρούνται ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή.

γ) Ως εξαρτώμενα μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Ν. 4172/2013, θεωρούνται:

αα) Ο/η σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε κατηγορίας (πηγής).

ββ) Τα άγαμα τέκνα, εφόσον:

- i) είναι ανήλικα έως 18 ετών ή,
- ii) είναι ανήλικα έως 25 ετών και φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή νοσηλεύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ή
- iii) είναι ανήλικα έως 25 ετών και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) ή υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους.

γγ) Τα παρακάτω φυσικά πρόσωπα με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67%, εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία:

- i) Τέκνα του φορολογούμενου, και
- ii) αδελφοί και αδελφές των δύο συζύγων.

δδ) Ανιόντες.

εε) Ανήλικα ορφανά από πατέρα και μητέρα που έχουν έως τρίτου βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο ή τον/την σύζυγο.

2.2. Συνυπολογισμός παροχών σε είδος στο φορολογητέο εισόδημα
Για τη φορολογική μεταχείριση των παροχών σε είδος και ειδικότερα για τις οδηγίες εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 13 και τις απαραίτητες διευκρινίσεις εκδόθηκε η εγκύκλιος διαταγή Π.Ο.Λ. 1219/6.10.2014.

2.2.1. Γενικός κανόνας συνυπολογισμού των παροχών στο φορολογητέο εισόδημα

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 του ίδιου άρθρου (στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 προσδιορίζεται η αγοραία αξία παραχώρησης οχημάτων, χορήγησης δανείων, δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών παραχώρησης κατοικίας, κατά συνέπεια εκτός από αυτές τις παροχές που έχουν ειδικό τρόπο προσδιορισμού), οποιοσδήποτε άλλες παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο αυτού συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημά του στην αγοραία αξία τους, εφόσον η συνολική αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει το ποσό των 300,00 ευρώ ανά φορολογικό έτος.

Προσοχή: Στην έννοια των παροχών σε είδος που φορολογούνται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία εντάσσεται κάθε παροχή σε είδος που χορηγείται στο δικαιούχο, εκτός αν μία παροχή αποβλέπει αποκλειστικά στην κάλυψη δαπανών ή αποκατάσταση ζημιών αυτού κατά την εκτέλεση της εργασίας του, η οποία ως εκ του είδους της, βαρύνει τον εργοδότη, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η παροχή αυτή δεν έχει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος.

2.2.1.1. Παροχές που εξαιρούνται

α) Οι παροχές σε είδος πρέπει να εξετάζονται λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 14 οι οποίες προβλέπουν τις εξαιρέσεις συγκεκριμένων παροχών από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα δίδεται στην αιτιολογική έκθεση του Κ.Φ.Ε. όπου αναφέρεται ότι η αποζημίωση εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί εργαζόμενος ή συγγενικό του πρόσωπο, ενώ αρχικά στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 αναφέρεται ότι συνυπολογίζεται στο ακαθάριστο εισόδημα του μισθωτού, οι διατάξεις της παραγράφου 1 άρθρου 14 περιορίζουν τα πεδία εφαρμογής της εξαιρώντας από το εισόδημα αυτό την αποζημίωση για έξοδα κίνησης κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας.

Σύμφωνα λοιπόν με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 14 από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται:

αα) Η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης που έχουν καταβληθεί από τον εργαζόμενο αποκλειστικά για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη.

ββ) Η αποζημίωση για έξοδα κίνησης που καταβάλλονται από τον εργοδότη

εργαζόμενους, εταίρους ή μετόχους

για υπηρεσιακούς λόγους, εφόσον αφορούν έξοδα κίνησης που πραγματοποιήθηκαν από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του.

γγ) Η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης με τη μορφή του επιδόματος αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του εργαζόμενο Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών.

δδ) Οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, οι οποίες επιβάλλονται με νόμο.

εε) Οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει ο εργαζόμενος.

στστ) Η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου, καθώς και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο στους ασφαλισμένους και τα εξαρτώμενα μέλη του ασφαλισμένου.

ζζ) Η αξία των διατακτικών σίτισης αξίας έως 6,00 ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα.

ηη) Οι παροχές ασφάλισης αξίας μέχρι του ποσού των 27,00 ευρώ ετησίως.

θθ) Τα ασφαλιστικά που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.

ιι) Τα ασφαλιστικά που καταβάλλονται από τον εργοδότη για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του υπαλλήλικού του προσωπικού ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανακινότητας του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου, μέχρι του ποσού των 1.500,00 ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο.

β) Οι παροχές σε είδος, οι οποίες χορηγούνται προσωπικά προς τους δικαιούχους, μόνο αυτούσια και όχι σε χρήμα και οι οποίες εξυπηρετούν λειτουργικές και παραγωγικές ανάγκες της επιχείρησης, συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητάς της και στην ποιότητα των συνθηκών εργασίας ή αποτελούν μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά, τέτοιες παροχές σε είδος οι οποίες δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτή εργασία είναι η χορήγηση ειδικών στολών εργασίας, η χορήγηση γάλακτος, η παροχή τροφής στο χώρο εργασίας, η χορήγηση θέσης στάθμευσης στο χώρο εργασίας κ.λπ.

γ) Η αξία κτύπων των παραχωρούμενων προς τους εργαζόμενους εργαλείων εργασίας (π.χ. tablets, φορητοί υπολογιστές), ακόμα και πέραν του ημερήσιου εργασιού χρόνου και εφόσον η παραχώρηση αυτή εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης, την αύξηση της παραγωγικότητάς της και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών, δεν προσαυξάνει το φορολογητέο εισόδημα του δικαιούχου. Επισημαίνεται ότι ομοίως δεν θεωρούνται παροχές σε είδος οι δαπάνες πρόσβασης στο Διαδίκτυο για τα ανωτέρω εργαλεία εργασίας (π.χ. mobile Internet).

2.2.1.2. Παροχές που περιλαμβάνονται

Ενδεικτικά, στις παροχές σε είδος στους εργαζόμενους και στα συγγενικά τους πρόσωπα που υπερβαίνουν τα 300,00 ευρώ και προσαυξάνουν το φορολογητέο εισόδημα των εργαζομένων περιλαμβάνονται:

α) Η αξία των αγαθών, που αντιπροσωπεύουν οι χορηγούμενες δωροεπιταγές, καθώς και η αξία της αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, που αντιπροσωπεύουν τα χορηγούμενα κουπόνια.

β) Η αξία των διατακτικών που χορηγούνται δωρεάν για την αγορά αγαθών ή τη λήψη υπηρεσιών από συμβεβλημένα καταστήματα. Εξαιρετικά για τις διατακτικές σίτισης ως παροχή σε είδος λαμβάνεται το ποσό που υπερβαίνει τα 6,00 ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα. (Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Ν. 4172/2013 εξαιρούνται από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις η αξία των διατακτικών σίτισης έως 6,00 ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα.)

γ) Η παροχή της χρήσης εταιρικών πιστωτικών καρτών στα ανωτέρω πρόσωπα για δαπάνες που δεν πραγματοποιούνται για το συμφέρον της επιχείρησης αλλά για την κάλυψη προσωπικών, οικογενειακών ή άλλων δαπανών που δεν σχετίζονται με το συμφέρον της επιχείρησης του εργοδότη ή δεν χρησιμοποιούνται κατά τις συνθήκες εμπορικής συναλλαγής αυτής και το σχετικό κόστος αναλαμβάνει ο εργοδότης.

δ) Το όφελος που προκύπτει για τους εργαζόμενους, διευθυντές, διαχειριστές, μέλη διοίκησης και συνταξιούχους των εταιρειών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, τηλεφωνίας, ύδρευσης, παροχής αερίου, συνδρομητικών υπηρεσιών (π.χ. τηλεόραση) από την παροχή σε αυτούς ορισμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, νερού, φυσικού αερίου και συνδρομητικών καναλιών αντίστοιχα με μειωμένο τιμολόγιο ή άνευ ανταλλάγματος.

ε) Οι διάφορες πληρωμές που γίνονται απευθείας από τους εργοδότες όπως αυτές που γίνονται προς φροντιστήρια, σχολεία, βρεφονηπιακούς σταθμούς, κατασκηνώσεις κ.λπ. και αφορούν την κάλυψη εξόδων διδάκτρων, βρεφονηπιακών σταθμών, κ.λπ. των ανωτέρω προσώπων, οι απευθείας πληρωμές που αφορούν την κάλυψη εξόδων συμμετοχής των προσώπων αυτών σε ημερίδες, προγράμματα ή σεμινάρια εκπαίδευσης, επιμόρφωσης ή επαγγελματικής κατάρτισης ή την κάλυψη συνδρομών σε περιοδικά και επιμελητήρια, που δεν αφορούν το αντικείμενο της εργασίας τους ή το επίπεδο της θέσης που κατέχουν, οι απευθεί-

ας πληρωμές που αφορούν την κάλυψη συνδρομών των προσώπων αυτών (σε γυμναστήρια, λέσχες κ.λπ.), καθώς και αυτές που αφορούν την κάλυψη ιατρικών εξόδων τους (π.χ. check-up).

Προσοχή: Στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνεται και το όφελος που προκύπτει για τους εργαζόμενους, διευθυντές, διαχειριστές και μέλη διοίκησης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων εξαιτίας της δωρεάν φοίτησης ή της φοίτησης με μειωμένα δίδακτρα σε αυτά των τέκνων τους με εξαίρεση τις υποτροφίες που χορηγούνται από τα εν λόγω εκπαιδευτήρια.

στ) Η παροχή της χρήσης εταιρικών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας που γίνεται στους εργαζόμενους, διευθυντές, διαχειριστές και μέλη διοίκησης κατά το μέρος που υπερβαίνει το κόστος του προγράμματος χρήσης και υπό την προϋπόθεση ότι το υπερβάλλον ποσό του προγράμματος χρήσης χρησιμοποιείται για προσωπικούς τους σκοπούς και όχι για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη. (Στην περίπτωση αυτή έχει ληφθεί υπόψη ότι πολλές επιχειρήσεις καλύπτουν τη συγκεκριμένη παροχή στα προαναφερόμενα πρόσωπα με σκοπό την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών τους, την αύξηση της παραγωγικότητάς τους και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών π.χ. επικοινωνία με πελάτες, συνεργάτες, κ.λπ., ακόμα και πέραν του ημερήσιου εργασιού χρόνου).

Επισημάνσεις

i) Ο διαχωρισμός της παροχής που εξυπηρετεί την επιχειρηματική δραστηριότητα του εργοδότη από την παροχή που εξυπηρετεί προσωπικούς σκοπούς των ανωτέρω προσώπων είναι εφικτός διότι κατά την έκδοση του λογαριασμού από την εταιρεία κινητής τηλεφωνίας παρέχεται ανάλυση ανά αριθμό.

ii) Σε κάθε περίπτωση, ο διαχωρισμός μπορεί να βασιστεί και σε βεβαίωση του εργοδότη, με την οποία βεβαιώνεται σε ετήσια βάση το ποσό που αφορά σε επαγγελματική χρήση ή άλλη χρήση της εταιρικής σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας.

iii) Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός ή ο εργοδότης δεν προβεί στον διαχωρισμό αυτό για οποιονδήποτε λόγο και δεν χορηγήσει σχετική βεβαίωση, τότε το υπερβάλλον ποσό του κόστους του προγράμματος χρήσης θεωρείται ως παροχή σε είδος.

iv) Στην παροχή αυτή που προσαυξάνει το φορολογητέο εισόδημα των ανωτέρω προσώπων εντάσσονται και οι φόροι και τα τέλη που αντιστοιχούν σε αυτήν (ΦΠΑ, λοιπά τέλη).¹

Παράδειγμα 1ο

Εταιρεία χορήγησε μέσα στο 2014 σε εργαζόμενο της ένα κινητό τηλέφωνο πληρώνοντάς του όλους τους λογαριασμούς, οι οποίοι αθροιστικά για το έτος αυτό ανήλθαν στο ποσό των 1.200,00 ευρώ. Το πρόγραμμα χρήσης είναι 100,00 ευρώ ανά μήνα ήτοι 1.200,00 ευρώ ετησίως (100,00 x 12 = 1.200,00).

Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει υπερβάλλον ποσό του προγράμματος χρήσης, κατά συνέπεια ο εργαζόμενος δεν αποκτά εισόδημα από μισθωτή εργασία ως παροχή σε είδος.

Παράδειγμα 2ο

Εταιρεία χορήγησε μέσα στο 2014 σε εργαζόμενο της κινητό τηλέφωνο πληρώνοντάς του όλους τους λογαριασμούς, οι οποίοι αθροιστικά για το έτος αυτό ανήλθαν στο ποσό των 2.000,00 ευρώ. Το πρόγραμμα χρήσης είναι 100,00 ευρώ ανά μήνα, ήτοι 1.200,00 ευρώ ετησίως (100,00 x 12 = 1.200,00). Κατά συνέπεια προκύπτει υπερβάλλον ποσό του προγράμματος χρήσης ύψους 800,00 ευρώ:

	Συνολική δαπάνη	2.000,00
Μείον	Ετήσιο πρόγραμμα χρήσης	1.200,00
	Διαφορά (Υπερβάλλον ποσό)	800,00

1η περίπτωση: Από την ανάλυση ανά αριθμό προέκυψε ότι από τη διαφορά των 800,00 ευρώ, 300,00 ευρώ αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητα του εργοδότη και τα 500,00 ευρώ αφορούν προσωπικούς σκοπούς του εργαζομένου. Κατά συνέπεια ως παροχή σε είδος προς τον εργαζόμενο θεωρείται το ποσό των 500,00 ευρώ.

	Υπερβάλλον ποσό	800,00
Μείον	Ποσό που αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα του εργοδότη	300,00
	Διαφορά (Παροχή σε είδος)	500,00

2η περίπτωση: Εφόσον από τον αναλυτικό λογαριασμό δεν προκύπτει ή δεν έγινε ο διαχωρισμός επιχειρηματικής ή προσωπικής χρήσης (συμπεριλαμβανομένης της παροχής βεβαίωσης της επιχείρησης κατά τα ανωτέρω), τότε το σύνολο της διαφοράς, ήτοι τα 800,00 ευρώ, θεωρείται ως παροχή σε είδος για τον εργαζόμενο.

2.2.2. Παραχώρηση οχήματος

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 η αγοραία αξία

της παραχώρησης ενός οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο, ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, υπολογίζεται σε ποσοστό 30% του κόστους του οχήματος που εγγράφεται ως δαπάνη στα βιβλία του εργοδότη με τη μορφή της απόσβεσης ή του μισθώματος, περιλαμβανομένων των τελών κυκλοφορίας, επισκευών, συντηρήσεων, καθώς και του σχετικού χρηματοδοτικού κόστους που αντιστοιχεί στην αγορά του.

Προσοχή: Σε περίπτωση που το κόστος είναι μηδενικό, η αγοραία αξία της παραχώρησης ορίζεται σε ποσοστό 30% της μέσης δαπάνης ή απόσβεσης κατά τα τελευταία 3 έτη.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι στη διαμόρφωση της βάσης υπολογισμού της αγοραίας αξίας συμμετέχουν συγκεκριμένες δαπάνες, απόσβεση ή μίσθωμα συμπεριλαμβανομένων τελών κυκλοφορίας, των δαπανών επισκευών και συντηρήσεων και του σχετικού χρηματοδοτικού κόστους που αντιστοιχεί στην αγορά του. Κατά την άποψή μου ο νομοθέτης καλύπτει με αυτή τη διατύπωση αφενός τα ιδιόκτητα οχήματα (απόσβεση, τέλη κυκλοφορίας, επισκευές και συντηρήσεις και τυχόν χρηματοδοτικό κόστος που αντιστοιχεί στην αγορά τους) και τα μισθωμένα είτε με λειτουργική μίσθωση (μισθώματα) είτε με χρηματοδοτική μίσθωση (απόσβεση και χρηματοδοτικό κόστος που αντιστοιχεί).

2.2.2.1. Διευκρινίσεις για την παραχώρηση οχήματος

α) Λοιπές δαπάνες που αφορούν τα παραχωρούμενα οχήματα (καύσιμα, διόδια, ασφαλιστικά, οδική βοήθεια κ.λπ.) δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της παροχής αυτής.

β) Σε περίπτωση χρήσης εταιρικού οχήματος για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους (νέα πρόσληψη, αποχώρηση εργαζόμενου λόγω συνταξιοδότησης ή άλλου λόγου, απόλυσης κ.λπ.), η αξία της παροχής υπολογίζεται αναλογικά με το πραγματικό χρονικό διάστημα (μήνες) χρησιμοποίησής της.

Επισημαίνεται ότι η χρήση εταιρικού οχήματος από εργαζόμενο για διάστημα άνω των 15 ημερολογιακών ημερών θα λαμβάνεται ως μήνας.

γ) Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 αναφέρονται στο εισόδημα που προκύπτει από την παραχώρηση οχήματος γενικά. Συνεπώς, από τη διατύπωση των διατάξεων, δεν προκύπτει ότι αφορούν μόνο την παραχώρηση επιβατηγού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης.²

δ) Στις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. δεν προβλέπονται εξαιρέσεις, αλλά στη σχετική ερμηνευτική εγκύκλιο Π.Ο.Λ. 1219/6.10.2014 διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 δεν εφαρμόζονται:³

αα) Για αυτοκίνητα τα οποία παρέχουν οι επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους (ονομαστικά παραχώρηση) πωλητές, τεχνικούς και λοιπούς εργαζομένους, των οποίων η εργασία απαιτεί συχνή μετακίνηση εκτός των εγκαταστάσεων του εργοδότη (tool cars) και χρησιμοποιούνται για την επιχειρηματική δραστηριότητα του εργοδότη, ανεξάρτητα αν τα αυτοκίνητα αυτά μπορεί να χρησιμοποιούνται από τον δικαιούχο και εκτός του ωραρίου εργασίας τους.

Προσοχή: Αποτελεί παροχή σε είδος η κατά τα ανωτέρω προσδιοριζόμενη αγοραία αξία των αυτοκινήτων που παρέχονται στους εργαζόμενους λόγω της θέσης τους (status cars τα οποία παραχωρούνται σε διευθυντές και επιθεωρητές πωλήσεων, τεχνικούς διευθυντές και λοιπά στελέχη).

ββ) Για αυτοκίνητα δοκιμών (test-drive), που διαθέτουν οι επιχειρήσεις εμπορίας αυτοκινήτων.

γγ) Για αυτοκίνητα μεταφοράς προσωπικού (π.χ. mini-bus).

δδ) Για αυτοκίνητα που χρησιμοποιούν επιχειρήσεις (π.χ. ξενοδοχειακές επιχειρήσεις) για μεταφορά καλεσμένων ή πελατών τους.

εε) Για αυτοκίνητα τα οποία διαθέτουν οι επιχειρήσεις επισκευής και συντήρησης (service) αυτοκινήτων προσωρινά σε αντικατάσταση των επισκευαζόμενων.

στστ) Για αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που χρησιμοποιούνται από τις αεροπορικές εταιρείες και τις επιχειρήσεις διαχείρισης αεροδρομίων για την εξυπηρέτηση των αεροσκαφών και των επιβατών τους (αυτοκίνητα πίστας) καθώς και για τη μεταφορά VIPS ή προσωπικού.

εε) Για αυτοκίνητα που παραχωρούνται από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (σχετική η Κ.Υ.Α. 129/2534/20.1.2010 - Φ.Ε.Κ. 108/Β')

Παράδειγμα 1ο

Για ιδιόκτητο εταιρικό Ε.Ι.Χ. (πάγιο περιουσιακό στοιχείο) το οποίο έχει παραχωρηθεί σε εργαζόμενο, το φορολογικό έτος 2014 έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της επιχείρησης οι ακόλουθες δαπάνες:

Αποσβέσεις:	1.920,00
Τέλη κυκλοφορίας:	160,00
Επισκευές - Συντηρήσεις:	920,00
Σύνολο (Βάση υπολογισμού):	3.000,00

Η παροχή σε είδος για τον εργαζόμενο θα υπολογισθεί ως ακολούθως:

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΡΘΡΟ

➤ συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

Οι παροχές σε είδος μετά την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1219/6.10.2014

Επί	Ετήσιο κόστος οχήματος	3.000,00
	Συντελεστή	30%
	Αγοραία αξία (Παροχή σε είδος)*	900,00

* Το ποσό των 900,00 ευρώ θα συνυπολογισθεί στο φορολογητέο εισόδημα του εργαζομένου.

Παράδειγμα 2ο

Επιχείρηση Ε.Π.Ε. με 2 εταίρους έχει 4 ιδιόκτητα εταιρικά Ε.Ι.Χ. (πάγια περιουσιακά στοιχεία) τα οποία χρησιμοποιούνται από τους εταίρους της. Για τα αυτοκίνητα αυτά το φορολογικό έτος 2014 έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της επιχείρησης οι ακόλουθες δαπάνες:

	EIX No 1	EIX No 2	EIX No 3	EIX No 4
Αποσβέσεις:	2.000,00	2.500,00	1.800,00	1.500,00
Τέλη κυκλοφορίας:	300,00	160,00	160,00	160,00
Επισκευές -Συντηρήσεις:	1.000,00	2.000,00	1.500,00	1.340,00
Σύνολο (Βάση υπολογισμού):	3.300,00	4.660,00	3.460,00	3.000,00

Στην περίπτωση αυτή η αγοραία αξία των εν λόγω αυτοκινήτων επιμερίζεται ισόποσα στους εταίρους της επιχείρησης.

Η παροχή σε είδος για τους εταίρους θα υπολογισθεί ως ακολούθως:

	Δαπάνη 1ου αυτοκινήτου	3.300,00
Πλέον	Δαπάνη 2ου αυτοκινήτου	4.660,00
Πλέον	Δαπάνη 3ου αυτοκινήτου	3.460,00
Πλέον	Δαπάνη 4ου αυτοκινήτου	3.000,00
	Ετήσιο κόστος οχημάτων	14.420,00

Επί	Ετήσιο κόστος οχημάτων	14.420,00
	Συντελεστή	30%
	Συνολική αγοραία αξία	4.326,00

Δια (I)	Συνολική αγοραία αξία	4.326,00
	Αριθμός εταίρων	2
	Παροχή σε είδος*	2.163,00

* Το ποσό των 2.163,00 ευρώ (4.326,00 / 2) αποτελεί το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία κάθε εταίρου.

Επισημάνσεις

i) Ο εκκαθαριστής μισθοδοσίας θα πρέπει να συμπεριλάβει στη βεβαίωση αποδοχών των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία που θα χορηγηθεί σε καθέναν από τους 2 εταίρους για το φορολογικό έτος 2014 και την παροχή αυτή των 2.163,00 ευρώ.

ii) Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση που τα εν λόγω αυτοκίνητα είναι μισθωμένα, συνεπώς ο εκκαθαριστής μισθοδοσίας θα πρέπει να επιμερίσει ποσοστό 30% της αγοραίας αξίας των μισθωμένων αυτοκινήτων (μίσθωμα κ.λπ.).

2.2.3. Χορήγηση δανείων

2.2.3.1. Όταν υφίσταται έγγραφη συμφωνία

Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου, προς εργαζόμενο, ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα περιβάλλονται τη μορφή έγγραφης συμφωνίας και αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς όπως ορίζεται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα.

Για τον προσδιορισμό του μέσου επιτοκίου αγοράς έχει εκδοθεί η απόφαση ΠΟΛ. 1034/30.1.2014 η οποία ορίζει τα ακόλουθα:

α) Ως μέσο επιτόκιο αγοράς, για την εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013, λαμβάνεται το επιτόκιο των τραπεζικών δανείων σε ευρώ, προς ιδιώτες, με τη μεθοδολογία που ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδας ανά μήνα, ανά κατηγορία και ανά υποκατηγορία δανείου. Ειδικότερα:

αα) Προκειμένου για συμβάσεις καταναλωτικών, στεγαστικών, ανοικτών δανείων και υπεραναλήψεων από τρεχούμενους λογαριασμούς λαμβάνεται το επιτόκιο της αντίστοιχης κατηγορίας και υποκατηγορίας δανείου όπως ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδας, για τον μήνα κατά τον οποίο ελήφθη η παροχή.

ββ) Για συμβάσεις λοιπών δανείων, λαμβάνεται το επιτόκιο κατ' αναλογία των όσων ισχύουν για τα καταναλωτικά δάνεια.

γγ) Αν σε κάποια από τις υποκατηγορίες δανείων δεν ορίζεται επιτόκιο για τον μήνα που ελήφθη η παροχή, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των επιτοκίων της

αντίστοιχης κατηγορίας δανείου για τον ίδιο μήνα.

δδ) Σε περίπτωση προκαταβολής μισθού άνω των τριών μηνών, ως επιτόκιο λαμβάνεται το χαμηλότερο από τα επιτόκια κάθε κατηγορίας δανείου από αυτές που περιγράφονται παραπάνω, όπως ισχύουν κατά το μήνα χορήγησης της προκαταβολής.

εε) Σε περίπτωση που στη σύμβαση δανείου δεν αναγράφεται συγκεκριμένος σκοπός, ως επιτόκιο λαμβάνεται το επιτόκιο που ορίζει η Τράπεζα της Ελλάδας για τις υπεραναλήψεις από τρεχούμενους λογαριασμούς για τον μήνα κατά τον οποίο ελήφθη η παροχή.

β) Η απόφαση ΠΟΛ. 1034/30.1.2014 ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2014 και μετά.

Παράδειγμα

Μείων	Τόκοι που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος βάσει του μέσου επιτοκίου αγοράς	130,00
	Τόκοι που κατέβαλε βάσει της σύμβασης	30,00
	Διαφορά (Παροχή σε είδος)	100,00

2.2.3.2. Όταν δεν υφίσταται έγγραφη συμφωνία

Σε περίπτωση που δεν υφίσταται έγγραφη συμφωνία δανείου, το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου λογίζεται ως παροχή σε είδος.

Το πρόβλημα των δοσοληπτικών λογαριασμών

Σε ό,τι αφορά δοσοληπτικούς λογαριασμούς εταίρων, διαχειριστών, διευθυντών, μελών Δ.Σ. κ.λπ., όπως πολλές φορές έχω επισημάνει με σχετική αρθρογραφία μου και σε σεμινάρια τα οποία εισηγούμαι τις διατάξεις του νέου Κ.Φ.Ε. και όπως επίσης έχει επισημανθεί από τους έγκριτους συναδέλφους κ.κ. Γιώργο Ασημάκη⁴ και Γιώργο Δαλιάνη⁵ σε αντίστοιχη επιμερισιασμένη αρθρογραφία τους, μπορούσε να ερμηνευθεί ότι θεωρούνται δάνεια χωρίς έγγραφη συμφωνία με αποτέλεσμα να λογισθεί ως παροχή σε είδος το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου. Ειδικότερα:

α) Μέχρι σήμερα, για τους υπόψη λογαριασμούς, σε περίπτωση διενέργειας φορολογικού ελέγχου είτε με την απόφαση ΠΟΛ. 1072/8.4.2011 (ερμηνευτική εγκύκλιος ΠΟΛ. 1162/27.7.2011), είτε με την απόφαση ΠΟΛ. 1037/1.3.2005 (ερμηνευτική εγκύκλιος ΠΟΛ. 1087/10.6.2005), είτε με την απόφαση ΠΟΛ. 1159/22.7.2011 (αφορά το πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης), ειδικά σε ότι αφορά τη φορολογία χαρτοσήμου, θα πρέπει επί βιβλίων Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. (νυν διπλογραφικά βιβλία κατά τον Κ.Φ.Α.Σ.) πρέπει να ερευνηθεί η κίνηση των δοσοληπτικών λογαριασμών του Ε.Γ.Α.Σ. 33.07 «δοσοληπτικοί λογαριασμοί εταίρων», 33.08 «δοσοληπτικοί λογαριασμοί διαχειριστών», 33.09 «δοσοληπτικοί λογαριασμοί ιδρυτών Α.Ε. και μελών Δ.Σ.» και 33.10 «δοσοληπτικοί λογαριασμοί γενικών διευθυντών ή διευθυντών Α.Ε.» καθώς και του λογαριασμού 53.14 «βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς εταίρους», για το ενδεχόμενο υποκρυπτόμενων δανείων και σε περίπτωση που τεκμηριώνεται και στοιχειοθετείται ότι ποσά των λογαριασμών αυτών συνιστούν δανεισμό των εταίρων, διαχειριστών, μελών Δ.Σ. κ.λπ. από την επιχείρηση ή το αντίστροφο, τότε, θα αναζητούνται τα οικεία τέλη χαρτοσήμου και γενικά θα ελέγχεται η εκπλήρωση όλων των σχετικών υποχρεώσεων. Κατά συνέπεια και εφόσον δεν είχαν υπολογιστεί ο έλεγχος προσδιόριζε τα τέλη χαρτοσήμου και τεκμαρτό εισόδημα από τόκους.

β) Για φορολογικά έτη που ξεκίνησαν από την 1.1.2014 και μετά, βάσει του νέου Κ.Φ.Ε., πέραν των τελών χαρτοσήμου:

αα) Για τα ποσά που θα εγγράφονταν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων και μετά στους υπόψη λογαριασμούς, εφόσον δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία δανείου, όλο το ποσό θα θεωρείται εισόδημα από μισθωτή εργασία - συντάξεις και θα φορολογείται με την αντίστοιχη κλίμακα φορολογίας εισοδήματος.

ββ) Για τα ποσά που θα εγγράφονταν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων και μετά⁶ στους υπόψη λογαριασμούς, εφόσον υπάρχει έγγραφη συμφωνία δανείου, το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο λήπτης στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς όπως ορίζεται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο λήπτης στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα, θα θεωρείται εισόδημα από μισθωτή εργασία - συντάξεις και θα φορολογείται με την αντίστοιχη κλίμακα φορολογίας εισοδήματος.

γγ) Για τα ποσά που υπήρχαν πριν την έναρξη ισχύος του Ν. 4172/2013 στους υπόψη λογαριασμούς (σφραγισμένα υπόλοιπα) μπορούσαν να θεωρηθούν ως δάνειο χωρίς έγγραφη συμφωνία.⁷

γ) Πέραν των τελών χαρτοσήμου και του εισοδήματος το οποίο θα προκύπτει και θα φορολογείται ως εισόδημα του λήπτη από μισθωτή εργασία - συντάξεις επισημαίνεται ότι η τοκοχρεωλυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής αποτελεί δαπάνη απόκτησης περιουσιακού στοιχείου δηλαδή είναι τεκμήριο.⁸

Η λύση στο πρόβλημα

Για το θέμα αυτό δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο ΠΟΛ. 1219/6.10.2014 με την οποία από τη Διοίκηση έγινε δεκτό ότι ποσά που είχαν καταβληθεί ή πιστωθεί στα υπόψη πρόσωπα (εργαζόμενους, εταίρους, μέτοχους κ.λπ.) πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 4172/2013 δεν θεωρούνται δάνεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 13, ανεξαρτήτως του αν τα υπόψη ποσά έχουν καταβληθεί ως δάνεια με έγγραφη συμφωνία ή άνευ αυτής ή ως προκαταβολές μισθών.

2.2.3.3. Προκαταβολή μισθού

Η προκαταβολή μισθού άνω των 3 μηνών θεωρείται δάνειο. Στην περίπτωση αυτή ως παροχή σε είδος λογίζεται το ποσό της διαφοράς τόκων η οποία διαφορά προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή (προκαταβολή μισθού), κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση δανείου με έγγραφη συμφωνία.

Προσοχή: Στην περίπτωση αυτή ως δάνειο θεωρείται το ποσό της προκαταβολής που υπερβαίνει τις καθαρές αποδοχές τριών μηνών.

Παράδειγμα 1ο

Σε εργαζόμενο με μηνιαίες καθαρές αποδοχές 1.000,00 ευρώ δίδεται την 30.11.2014 ο μισθός του και επιπλέον 2.000,00 ευρώ. Το επιπλέον αυτό ποσό των 2.000,00 ευρώ δεν θεωρείται δάνειο.

Παράδειγμα 2ο

Σε εργαζόμενο με μηνιαίες καθαρές αποδοχές 1.000,00 ευρώ δίδεται την 30.11.2014 ο μισθός του και επιπλέον 5.000,00 ευρώ. Το επιπλέον αυτό ποσό των 5.000,00 ευρώ θεωρείται δάνειο, διότι υπερβαίνει τις καθαρές αποδοχές τριών μηνών (5.000,00 > 3.000,00 (1.000,00 X 3)).

Προσοχή: Στην περίπτωση αυτή ως παροχή θεωρείται το ποσό που υπολογίζεται με βάση το μέσο επιτόκιο αγοράς, κατά το μήνα που ελήφθη η προκαταβολή, θεωρούμενη δηλαδή ως δάνειο με έγγραφη συμφωνία. Επισημαίνεται ότι, το μέσο επιτόκιο αγοράς λαμβάνεται όπως αυτό εξειδικεύεται για τις προκαταβολές μισθού στην απόφαση ΠΟΛ. 1034/30.1.2014.⁹

2.2.4. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών

Η αγοραία αξία των παροχών σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών. Η αξία της παροχής προσδιορίζεται κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ή μεταβίβασής του και όχι κατά το χρόνο χορήγησης αυτών. Συνεπώς, ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται η ωφέλεια που αποκτάται κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ανεξάρτητα από το γεγονός του εάν υφίσταται ή όχι η εργασιακή σχέση του δικαιούχου της ωφέλειας κατά το χρόνο αυτό.

Επισημάνσεις

i) Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος είναι η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος (Από τη διατύπωση της διάταξης προκύπτει ότι η εν λόγω κατηγορία εισοδήματος σε είδος καλύπτει μόνον το δικαίωμα προαίρεσης απόκτησης εισηγμένων μετοχών.)

ii) Η διάταξη αυτή καταλαμβάνει τα δικαιώματα που ασκούνται από την έναρξη ισχύος της (δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 2014) ανεξαρτήτως του πότε είχε χορηγηθεί το εν λόγω δικαίωμα και επίσης καταλαμβάνει και δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών που διαπραγματεύονται και σε αλλοδαπά χρηματιστήρια.

2.2.5. Παραχώρηση κατοικίας

Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο, ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται:

α) Σε περίπτωση μισθωμένης κατοικίας στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση.

β) Σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό 3% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.

Παράδειγμα 1ο

Επιχείρηση παραχωρεί μισθωμένη, για όλο το έτος, κατοικία σε εργαζόμενο για την οποία καταβάλλει μηνιαίο μίσθωμα ύψους 320,00 ευρώ.

Επί	Μηνιαίο μίσθωμα	320,00
	Μήνες παραχώρησης	12
	Αγοραία αξία *	3.840,00

* Το ποσό των 3.840,00 ευρώ θα συνυπολογισθεί στο φορολογητέο εισόδημα του εργαζομένου.

Παράδειγμα 2ο

Επιχείρηση παραχωρεί ιδιόκτητη κατοικία σε εργαζόμενο αντικειμενικής αξίας 97.000,00 ευρώ.

Επί	Αντικειμενική αξία κατοικίας	97.000,00
	Συντελεστή	3%
	Αγοραία αξία (παροχή σε είδος)	2.910,00

* Το ποσό των 2.910,00 ευρώ θα συνυπολογισθεί στο φορολογητέο εισόδημα του εργαζομένου.

2.2.5.1. Διευκρινίσεις για την παραχώρηση κατοικίας

Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1219/6.10.2014 οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013 δεν καταλαμβάνουν τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Την παροχή καταλύματος από το Δημόσιο και φορείς του Δημοσίου σε υπηρέτουτες σε αυτό (π.χ. σε ένστολους), δεδομένου ότι η μετακίνησή τους αποτελεί εκ του νόμου υποχρέωση.

β) Την παροχή καταλύματος (οικίας) σε εργαζόμενους, εταίρους ή μετόχους από φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα λόγω πρόσκαιρης μετακίνησης αυτών σε υποκαταστήματα ή εργοτάξια ή λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις του εργοδότη στα πλαίσια της εργασίας τους.

Προσοχή: Στην ανωτέρω εγκύκλιο ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση όπου

ο εργοδότης διατηρεί οικία εκτός της έδρας της επιχείρησής του για τις ανάγκες προσωρινής διαμονής (π.χ. μία εβδομάδα, ένας μήνας), των εργαζομένων που χρειάζεται να μεταβούν προσωρινά εκτός έδρας για τις ανάγκες της επιχείρησής του εργοδότη.

2.3. Παρακράτηση φόρου εισοδήματος στις παροχές σε είδος

α) Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του Ν. 4172/2013, κάθε φυσικό πρόσωπο που αποκτά κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα ή νομικό πρόσωπο ή νομικά οντότητα που διενεργεί πληρωμές ή δίνει παροχές σε είδος στους εργαζομένους τους, υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο εισοδήματος σύμφωνα με το σύστημα φορολόγησης στην πηγή.

Προσοχή: Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου το πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, το οποίο καταβάλλει εισόδημα για μισθωτή εργασία σύμφωνα με το άρθρο 12, φέρει την ευθύνη παρακράτησης φόρου και απόδοσής του στο κράτος. Εάν δεν διενεργείται παρακράτηση, ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλει το φόρο που δεν παρακρατήθηκε, καθώς και τυχόν πρόστιμα και ποινές που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία (Πρόστιμα και ποινές προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, Ν. 4174/2013).

β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 60 του Ν. 4172/2013, το μηνιαίο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, συμπεριλαμβανομένων των παροχών σε είδος, των ημερομισθίων και των εφάπαξ παροχών, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με βάση την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 και του άρθρου 16 μετά από προηγούμενη αναγωγή του σε επίσηο. Ο φόρος που παρακρατείται μειώνεται κατά ποσοστό 1,5% κατά την παρακράτηση, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι θα διενεργείται παρακράτηση φόρου εισοδήματος, παρά το γεγονός ότι δεν πρόκειται για πραγματική καταβολή αποδοχών μιας και το εισόδημα τεκμαίρεται βάσει των παροχών σε είδος. Η νέα αυτή θεώρηση έρχεται να ανατρέψει τη μέχρι σήμερα θέση της Διοίκησης ότι η παρακράτηση φόρου διενεργείται κατά την καταβολή των αμοιβών, απαιτούσε δηλαδή να υπάρχει πραγματική καταβολή αμοιβών όπως αυτό είχε διευκρινιστεί με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1188/21.12.2010 η οποία ανέφερε ότι για το επιπλέον επίσηο τεκμαρτό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες το οποίο αποκτάται από απασχολούμενους στην επιχείρηση σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' (παροχή κατοικίας σε στελέχη και υπαλλήλους της επιχείρησης) και της περίπτωσης στ' (παροχή Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου σε στελέχη της επιχείρησης) της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Ν. 2238/1994 δεν διενεργείται παρακράτηση Φ.Μ.Υ. καθόσον δεν λαμβάνει χώρα καταβολή εισοδήματος, όμως ο Ν. 4172/2013 έχει μια εντελώς διαφορετική φιλοσοφία από τον προκάτοχο του Ν. 2238/1994.

Επισημάνσεις

ι) Με τις διατάξεις της παραγράφου 22 του άρθρου 72 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι για τις παροχές σε είδος θα παρακρατείται φόρος εισοδήματος από την 1.1.2015.¹⁰

ιι) Σε ό,τι αφορά τις λεπτομέρειες για την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος και κάθε άλλο σχετικό θέμα αναμένεται η έκδοση σχετικών αποφάσεων και εγκυκλίων του υπουργού των Οικονομικών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές εξουσιοδοτικές διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 60.

2.4. Απεικόνιση των παροχών σε είδος στη βεβαίωση αποδοχών

Οι επιχειρήσεις πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στις βεβαιώσεις αποδοχών που χορηγούν στους εργαζομένους και το επιπλέον αυτό εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013. Ομοίως θα χορηγηθεί σχετικά βεβαίωση αποδοχών και στους εταίρους ή μετόχους για το εισόδημα αυτό.

Λεπτομερειακά, τεχνικά θέματα και οδηγίες για τον τρόπο αναγραφής των εισοδημάτων αυτών στις βεβαιώσεις αποδοχών και για άλλες πιθανές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα καθοριστούν με σχετικές εγκυκλίους.

3. Σχόλια - Παρατηρήσεις

Πολλά από τα θέματα «αγκάθια» του άρθρου 13 έχουν βρει λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο ΠΟΛ. 1219/6.10.2014. Παραθέτω τα σχόλια και τις παρατηρήσεις που είχα κάνει σε σχετικό με το άρθρο 13 άρθρο μου το Νοέμβριο του 2013, η πλειοψηφία των οποίων ελήφθησαν υπόψη και αντιμετωπίστηκαν, έστω ερμηνευτικά. Ειδικότερα:¹¹

Οι διατυπώσεις, σε πολλά σημεία και ειδικότερα στην παράγραφο 1, με τις οποίες προσδιορίζονται οι παροχές σε είδος, δηλαδή το αντικείμενο του φόρου, είναι γενικές και ασαφείς κατά συνέπεια πρέπει, πάντα κατά την άποψή μου, οπωσδήποτε να προσδιοριστούν νομοθετικά ήτοι με τροποποίηση των υποψηφίων διατάξεων. Ειδικότερα:

α) Σε ό,τι αφορά την παράγραφο 1 όπου ορίζεται ότι «οποιοσδήποτε παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο αυτού συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημά του στην αγοραία αξία τους, εφόσον η συνολικά αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει το ποσό των 300,00 ευρώ ανά φορολογικό έτος», πρέπει να διευκρινιστούν:

αα) Η παροχή κινητού τηλεφώνου θεωρείται κατ' αρχήν παροχή σε είδος. Όμως διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση κατά την οποία συνιστά μισθό σε είδος (π.χ. στη συμφωνία μεταξύ επιχείρησης και ενός διευθυντικού στελέχους στην οποία προκύπτει ότι το κινητό δίδεται ως μέρος της συνολικής οικονομικής συμφωνίας) και εντελώς διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση όπου το κινητό παρέχεται ως εργαλείο δουλειάς μόνο και μόνο για τη δυνατότητα επικοινωνίας του εργαζομένου (π.χ. πωλητή, τεχνικού κ.λπ.) με την επιχείρηση. Δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο.

ββ) Οποιοσδήποτε άλλες παροχές θεωρούνται κατ' αρχήν παροχές σε είδος,

Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί σαφέστατα ποιες είναι αυτές. Η γενική αναφορά «οποιοσδήποτε» μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα όπως, π.χ., η συμμετοχή ενός εργαζομένου σε εκπαιδευτικά σεμινάρια για τα οποία το κόστος συμμετοχής καταβάλλεται από την επιχείρηση αποτελεί ή όχι παροχή σε είδος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13; Αν η Διοίκηση θεωρεί ότι αποτελεί, τότε η άποψή μου είναι ότι πρόκειται για εντελώς λανθασμένη θεώρηση μιας και η εκπαίδευση παρέχεται με σκοπό τη βελτίωση της απόδοσης του εργαζομένου και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση μισθό σε είδος. Δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο.

β) Σε ό,τι αφορά την παράγραφο 2 όπου ορίζεται ότι «Η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομικά οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, υπολογίζεται σε ποσοστό 30% του κόστους του οχήματος που εγγράφεται ως δαπάνη στα βιβλία του εργοδότη με τη μορφή της απόσβεσης περιλαμβανομένων των τελών κυκλοφορίας, επισκευών, συντηρήσεων, καθώς και του σχετικού χρηματοδοτικού κόστους που αντιστοιχεί στην αγορά του οχήματος ή του μισθώματος», πρέπει να διευκρινιστούν:

αα) Προς τι η γενικόλογη αναφορά οχήματος; Οι διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Ν. 2238/1994 στόχευαν συγκεκριμένα σε κατά κύριο λόγο πολυτελή ιδιωτικής χρήσης επιβατηγά αυτοκίνητα (Ε.Ι.Χ.). Με τη γενική αναφορά «οχήματος» μπορεί να θεωρηθεί ότι οποιοδήποτε όχημα εκτός των Ε.Ι.Χ. χρησιμοποιεί εργαζόμενος για την εκτέλεση της εργασίας τους αποτελεί παροχή δηλαδή μισθό σε είδος. Δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο.

ββ) Η παροχή αυτοκινήτου θεωρείται κατ' αρχήν παροχή σε είδος. Όμως διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση κατά την οποία συνιστά μισθό σε είδος (π.χ. στη συμφωνία μεταξύ επιχείρησης και ενός διευθυντικού στελέχους στην οποία προκύπτει ότι το αυτοκίνητο δίδεται ως μέρος της συνολικής οικονομικής συμφωνίας) και εντελώς διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση όπου το αυτοκίνητο παρέχεται ως εργαλείο δουλειάς μόνο και μόνο την εκτέλεση της εργασίας του εργαζομένου (π.χ. πωλητή, τεχνικού και λοιπών εργαζομένων). Θεωρώ ότι η Διοίκηση πρέπει να εξαιρέσει κάποια αυτοκίνητα όπως ορθά είχε κάνει με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1135/4.10.2010 που αφορούσε τις σχετικές διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 45 του Ν. 2238/1994. Δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο.

γ) Σε ό,τι αφορά την παράγραφο 3 όπου ορίζεται ότι «Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου, προς εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομικά οντότητα περιβάλλονται τη μορφή έγγραφης συμφωνίας και αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς, όπως ορίζεται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών, κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται έγγραφη συμφωνία δανείου, το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου λογίζεται ως παροχή σε είδος. Η προκαταβολή μισθού άνω των 3 μηνών θεωρείται δάνειο», πρέπει να εξαιρεθεί η προκαταβολή μισθού άνω των 3 μηνών.

δ) Σε ό,τι αφορά την παράγραφο 5 όπου ορίζεται ότι «Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομικά οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό 3% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου», διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση κατά την οποία συνιστά μισθό σε είδος (π.χ. στη συμφωνία μεταξύ επιχείρησης και ενός διευθυντικού στελέχους όπου εάν προκύπτει ότι η κατοικία δίδεται ως μέρος της συνολικής οικονομικής συμφωνίας) και εντελώς διαφορετικά πρέπει να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση όπου η κατοικία παρέχεται μόνο και μόνο την εκτέλεση της εργασίας του εργαζομένου (π.χ. πωλητή, τεχνικού και λοιπών εργαζομένων). Αν μία επιχείρηση (π.χ. τεχνική) έχει αναλάβει κάποια εργασία εκτός της έδρας της και αποστέλλει έναν ή παραπάνω εργαζόμενους στον τόπο εργασίας όπου πρέπει να παραμείνουν για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, προτιμήσει αντί αυτοί να μείνουν σε ξενοδοχείο να μισθώσει μια κατοικία όπου και το κόστος θα είναι χαμηλότερο, τότε στην περίπτωση αυτή, κατά την άποψή μου, δεν πρέπει να θεωρηθεί παροχή σε είδος. Δόθηκε λύση με την ερμηνευτική εγκύκλιο.

Παραπομπές

1. Στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1219/6.10.2014 αναφέρεται επίσης ότι: «Διευκρινίζεται ότι όταν η επιχείρηση καλύπτει για το ίδιο εκ των ανωτέρω πρόσωπο και την παροχή της χρήσης περισσότερων της μίας συσκευής και εταιρικής σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας, τότε η συνολική αξία των επιπρόσθετων συσκευιών και εταιρικών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας θεωρείται παροχή σε είδος και προσυαζάνει το φορολογητέο εισόδημα του δικαιούχου». Θεωρώ ότι η φράση αυτή είναι σε πλήρη αντίφαση με τα αναφερόμενα στην περίπτωση στ' (στ) η παροχή της χρήσης εταιρικών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας...», όπου προφανώς η Διοίκηση θεωρεί ότι ανεξάρτητα από τον αριθμό των εταιρικών συνδέσεων που έχει ένα πρόσωπο, ως παροχή σε είδος θα λαμβάνεται το άνω του προγράμματος χρήσης ποσό το οποίο εξυπηρετεί προσωπικού σκοπούς.
2. Ανεξάρτητα αν η σχετικά ερμηνευτική εγκύκλιος ΠΟΛ. 1219/6.10.2014 αναφέρεται σε επιβατηγά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, η υπόψη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 13 πρέπει να επαναδιατυπωθεί για την αποφυγή μελλοντικών ερμηνευτικών προβλημάτων.

3. Οι εξαιρέσεις αυτές προκύπτουν σαφέστατα από τη σχετική ερμηνευτική εγκύκλιο. Πολλές φορές και άλλη μια φορά ακόμα εκφράζω την αντίθεσή μου σε αυτή την πρακτική διότι δεν μπορεί ακόμα και σήμερα που υπάρχει ένας νέος Κ.Φ.Ε. να συνεχίζει το υπουργείο Οικονομικών να «Νομοθετεί δι' εγκυκλίων» κατά παράβαση των οριζομένων στις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 78 του Συντάγματος της χώρας μας οι οποίες έχουν ως εξής:

«Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία και η απονομή των συντάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης».

4. Γιώργος Ασμηάκης, φοροτεχνικός σύμβουλος - μέλος Δ.Σ. Ορίων Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε., Παροχές σε είδος - Η περίπτωση των δοσοληπτικών λογαριασμών, Αθήνα 16.3.2014.

<http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18400>. Τελευταία πρόσβαση 6.6.2014, 11:42.

«Κλείνοντας, παρόλο που δεν προκύπτει ξεκάθαρα από τον Ν.4172/2013 θέμα παροχών σε είδος, σε περίπτωση που οι εν λόγω δοσοληψίες δεν δημιουργούν υπόλοιπα επί μακρό χρονικό διάστημα, αλλά χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς και επιστρέφονται άμεσα, καλό θα ήταν και πάλι να μη γίνονται, προς αποφυγή ενδεχόμενης φορολόγησης. Αυτό, τουλάχιστον μέχρι να εκδοθούν σχετικές ερμηνευτικές εγκυκλίους. Θεωρούμε πάντως πως σε κάθε περίπτωση, οι δοσοληψίες που ενδέχεται τελικά να μην περιληφθούν στην έννοια των παροχών σε είδος, θα σχετίζονται με διαχειριστικές πράξεις επί αποδόσει, δηλαδή θα κλείνουν άμεσα με κάποια φορολογικά αναγνωρίσιμη πράξη και με την ύπαρξη σχετικού παραστατικού. Επομένως από 1.1.2014, η έννοια της λήψης ή παροχής ταμειακών διευκολύνσεων με υποχρέωση απλώς και μόνο απόδοσης τελών χαρτοσήμου και υπολογισμό τεκμαρτών τόκων, δεν υφίσταται πλέον».

5. Γιώργος Δαλιάνης, διευθύνων σύμβουλος Artion Α.Ε., Φορολόγηση δοσοληπτικών λογαριασμών, Αθήνα 5.2.2014, http://www.capital.gr/tax/news_tax.asp?id=1952543. Τελευταία πρόσβαση 6.6.2014, 11:57.

«Επομένως, με την εφαρμογή του νέου κώδικα φορολογίας από 1.1.2014 επιβάλλεται φόρος εισοδήματος στον λήπτη, αν δεν υπάρχει σύμβαση δανείου, γιατί ολόκληρο το ποσό θα θεωρηθεί ως αυτοτελής παροχή. Αν συναφθεί δάνειο μεταξύ του φυσικού προσώπου και της εταιρείας, κάτι που όμως δεν επιτρέπεται για τις εταιρείες που διέπονται από τον 2190 όταν λήπτες είναι μέτοχοι, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί χαρτοσήμου, ενώ θα πρέπει υποχρεωτικά να έχουν λογιστεί και οι νόμιμοι τόκοι. Η απόσβεση του δανείου (επιτροφή κεφαλαίου και τόκων) αποτελούν αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης του λήπτη του δανείου, που είτε θα αυξήσουν τον φόρο, όταν τα εισοδήματα δεν επαρκούν για την κάλυψή τους, είτε θα περιορίσουν το διαθέσιμο εισόδημα, κατά την εφαρμογή του "πόθεν έσχες" στην αγορά κάποιου νέου περιουσιακού στοιχείου.

Η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων μεταφέρεται από τον φορολογικό ελεγκτή στον λογιστή της εταιρείας, ο οποίος πρέπει να υποβάλει τις σχετικές συμβάσεις δανείου στην εφορία και να αποδίδει το χαρτόσημο του δανείου και τους φόρους, που τυχόν προκύψουν από την εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων. Πιστεύουμε ότι όλες οι επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίσουν άμεσα και ριζικά το πρόβλημα των δοσοληπτικών λογαριασμών, προς αποφυγή δυσβάστακτων επιβαρύνσεων».

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 72 του Ν. 4172/2013, οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 71 του νόμου αυτού ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων του άρθρου αυτού. Επισημαίνεται ότι στις επόμενες παραγράφους του άρθρου 72 δεν προβλέπεται διαφορετικός χρόνος έναρξης ισχύος για το άρθρο 13, συνεπώς ισχύει για εισοδήματα κτώμενα στα φορολογικά έτη που ξεκίνησαν από την 1.1.2014 και μετά.

7. Σε σχετικό άρθρο μου με τίτλο «Οι παροχές σε είδος», στην εφημερίδα «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» την 7.11.2013 ανέφερα σχετικά τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη τυχόν διαφορετικής ερμηνευτικής προσέγγισης από σχετική εγκύκλιο διαταγή του υπουργείου Οικονομικών, η άποψή μου είναι ότι για τα ποσά αυτά, εφόσον δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία δανείου, όλο το ποσό θα θεωρείται εισόδημα από μισθωτή εργασία - συντάξεις και θα φορολογείται με την αντίστοιχη κλίμακα φορολογίας εισοδήματος».

8. Σχετικές οι διατάξεις της περίπτωσης στ' του άρθρου 32 του Ν. 4172/2013 οι οποίες έχουν ως εξής:

«στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας».

9. Στην απόφαση ΠΟΛ. 1034/30.1.2014 για το θέμα αυτό αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Σε περίπτωση προκαταβολής μισθού άνω των τριών μηνών, ως επιτόκιο λαμβάνεται το χαμηλότερο από τα επιτόκια κάθε κατηγορίας δανείου από αυτές που περιγράφονται παραπάνω, όπως ισχύουν κατά το μήνα χορήγησης της προκαταβολής».

10. Η παράγραφος 22 του άρθρου 72 του Ν. 4172/2013 προστέθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 26 του Ν. 4223/2013 και έχουν ως εξής:

«22. Για τις παροχές σε είδος, όπως ορίζονται στο άρθρο 13 του Κώδικα, η παράγραφος 1 του άρθρου 60 τίθεται σε ισχύ από την 1.1.2015».

11. Γιώργος Α. Κορομηλάς, Άρθρα και Μελέτες, Οι παροχές σε είδος, Εφημερίδα «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», 7.11.2013, σελίδα 18. [SID:8976144] [SID:8976291]